

σοφοῦ διδασκάλου καὶ μορφωτοῦ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐμπεριέχουν ἱκανὰς φιλοσοφικὰς περὶ Ἑλληνικῆς Μυθιστορίας παρατηρήσεις. Ὁ Κοραΐς, μὴ ἐπιλαμβανόμενος τῆς γενικῆς θεωρίας τῶν τοιοῦτων συγγραμμάτων, ἔδωκεν ὀρισμὸν ἐρμηνεύοντα τὰς Ἑλληνικὰς ὁπωσοῦν Μυθιστορίας. Καὶ τῶντι αἱ Ἑλληνικαὶ Μυθιστορίαι μόνον ἔχουσιν ὑποκείμενον τὸν ἔρωτα καὶ εἶναι μᾶλλον ἱστορικαί, ὡς τὰ Μιλησιακὰ, τὰ Βαβυλωνικὰ, τὰ Αἰθιοπικὰ κτλ. Ἡ Ἑλληνικὴ Μοῦσα, ὡς εἶναι πασίγνωστον, ὀλίγον ἠσχολήθη εἰς τὰ περὶ ὧν πρόκειται ποιήματα, οὔτε ὄνομα ἴδιον ἐφεύρον οἱ Ἕλληνες, ὀνομαζόντες αὐτὰ πότε μὲν ἐκ τοῦ τόπου, ὅπου ἡ σκηνὴ ἐξετείνετο, ὡς τὰ εἰρημένα, πότε δὲ ἐκ τῶν προσώπων τοῦ δράματος ὡς τὸ τοῦ Δόγγου « τῶν κατὰ Δάφνιν καὶ Χλόην ποιμενικῶν. » κατὰ τοὺς νεωτέρους ὅμως χρόνους αἱ Μυθιστορίαι καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥςτε δικαίως νὰ ὑποπτευθῆ τις δύνηται μὴ διαδεχθῶσιν ὅλους τοὺς ἄλλους τῆς ποιήσεως κλάδους. Τὸ ὄνομα ἐπομένως Μυθιστορία καὶ οἱ ἐκτεθέντες ὀρισμοί, ἐκ τῶν ὁποίων παράγεται, διαστρέφουσι τὴν ἀληθῆ τῶν σημερινῶν τοιοῦτων συγγραμμάτων ἔννοιαν. Ἔνεκα τούτου, καὶ οὐχὶ ὀνοματολογίας χάριν, ἐθεώρησα ἀναγκαίως τὰς ἐκτεθείσας παρατηρήσεις. Δὲν ἀντεκατέστησα τὴν λέξιν Μυθιστορία, παραδεχθεῖσαν ἤδη παρ' ὅλων τῶν λογίων μας, δι' ἄλλης ἀρμοδιότερας, σεβόμενος τὴν συνθήειαν καὶ διότι οὔτε δικαίωμα, οὔτε δόλμην ἔχω τοσαύτην δὲν παραλείπω μολαταῦτα νὰ εἶπω, ὅτι προτιμώτερον ἦθελεν εἶσθαι ἂν καὶ παρ' ἡμῖν ἡ αὐτὴ ἐπωνυμία Ῥωμανὰ διετηρεῖτο, α) διότι ἡ λέξις Ῥωμανὰ κατὰ συνθήειαν ἐπεκράτησεν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ ἐξηγεῖ ἐναργῶς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος β) διότι δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ μεταβάλλωμεν τὴν ἐπωνυμίαν τῶν συγγραμμάτων τῶν ξένων ἔθνων, ἀποκαλοῦντες αὐτὰ ἄλλως, παρὰ ὡς οἱ ἴδιοι τὰ ὀνομάζουσιν, γ) διότι τὸ Ῥωμανὸν εἰς τὴν ἀρχικὴν σημασίαν του, δὲν σημαίνει ἄλλο τι, εἰμὴ σύγγραμμα εἰς τὴν Ῥωμανήν, τῆς Προβιγκίας, γλώσσαν, καὶ μολαταῦτα οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γερμανοί, οἵτινες οὐδὲν μετὰ τῆς Ῥωμανῆς γλώσσης κοινὸν ἔχουσιν, δὲν τὸ ἀπέβαλον, ὀνομαζόντες καὶ οὗτοι τὰς Μυθιστορίας τῶν Ῥωμανά, (οἱ Γερμανοὶ Roman, οἱ Ἄγγλοι Romance) δὲν θεωρῶ δὲ εὐτύχημα νὰ θηρεύωμεν ἡμεῖς μόνον καινοτομίας, αἵτινες ἄλλως διαστρέφουσι τὴν ἔννοιαν, διὰ νὰ χωριζώμεθα ἀπὸ τὴν μεγάλην τῶν λογικῶν

ὄντων οικογένειαν, ἐνῶ μάλιστα οὐδαμῶς ἡ ἀγνότης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἡμῶν ὑπάρχει εἰς κίνδυνον. Ἀνῆκει εἰς τοὺς ὀμοεθνεῖς λογίους νὰ ἀποφασίσωσιν.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Ὁ Φαλακρὸς.

Μυρεψὸς τις ἐν Παρισίοις εἶχε πωλήσει εἰς φαλακρόν τινα ἀγγεῖον παχύμυρον (πομμάδας). τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἔφερεν ἐπιγραφὴν, ὅτι τὸ ἐν αὐτῷ παχύμυρον κάμνει νὰ ξεφυτρώνωσιν αἱ τρίχες· ἀλλ' ὁ φαλακρὸς ἀφοῦ μεταχειρισθεὶς ὅλον τὸ εἰς τὸ ἀγγεῖον παχύμυρον δὲν εἶδε νὰ ξεφυτρώσῃ οὐδεμία θριξὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, κατεμήνυσε τὸν μυρεψὸν ἐπὶ ἀπάτη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐζήτηε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δέκα φράγκων, τὰ ὁποῖα εἶχε πληρώσει πρὸς αὐτὸν ὡς ἀντίτιμον τοῦ ῥηθέντος ἀγγείου. « Κύριε, ἔλεγε πρὸς τὸν Δικαστὴν, ἐγὼ εἶμαι φαλακρὸς, ὡς με βλέπετε· μέλλων δὲ νὰ νυμφευθῶ κατ' αὐτὰς ἐπεθύμουν νὰ ἔχω τρίχας ἐπὶ τοῦ μετώπου· ἠγόρασα λοιπὸν τὸ παχύμυρον τοῦ ἀνθρώπου τούτου, τὸ ὁποῖον, ὡς ἡ ἐπιγραφὴ αὐτοῦ λέγει, ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ κάμνῃ νὰ ξεφυτρώνωσιν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἐντὸς δέκα ἡμερῶν· ἀλλὰ ματαίως ἔτριψα εἰς διάστημα εἰκοσίων ἡμερῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ὅλον τὸ εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦτο παχύμυρον. Ἡ κεφαλὴ μου, ὡς βλέπετε, ἔμεινε ὡς καὶ πρότερον φαλακρὰ ὡς ἡ παλάμη μου. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος με ἠπάτησεν, ἐξαιτοῦμαι νὰ καταδικασθῆ ὡς ἀπατεῶν εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης. — Δὲν σὲ ἠπάτησα διόλου, ἀπήντησεν ὁ μυρεψὸς· ἀνάγνωσον τὸ πρόγραμμά μου; — Ἴδου τὸ πρόγραμμά σου, ἐπανελάβεν ὁ φαλακρὸς. — Καὶ τί λέγει τὸ πρόγραμμά μου, εἶπεν ὁ μυρεψὸς. — τί λέγει; ἀπεκρίθη μετὰ θυμοῦ ὁ φαλακρὸς, ὅτι τὸ παχύμυρόν σου κάμνει νὰ ξεφυτρώνωσιν αἱ τρίχες. — Καὶ βέβαια, εἶπεν ὁ μυρεψὸς τὸ παχύμυρόν μου ἔχει τὴν ιδιότητα ταύτην. — Καὶ διατί λοιπὸν δὲν ἐξεφύτρωσαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου; — Διότι, ἀπήντησεν ὁ μυρεψὸς, δὲν ὑπῆρχον τρίχες ἐντὸς τῆς κεφαλῆς σου, καὶ ἐπομένως ὑπάρχει ἀδύνατον νὰ γεννηθῆ τι ἐκ τοῦ

μῆ ὄντος. Καὶ ὁ μὲν φαλακρὸς ἔμεινεν ἄφωνος εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀπολογίαν τοῦ μυρεψοῦ, ὁ δὲ δικαστῆς φυλλομετρήσας ὀγκῶδες βιβλίον καὶ συνδυάσας μετ' ἀλλήλων τὰ περὶ τούτου ἀρμόδια ἄρθρα τῶν τριακονταεῖς κωδικῶν τῆς Γαλλίας, ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ μυρεψὸς ἔχει δίκαιον καὶ κατεδίκασε τὸν φαλακρὸν εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης.

Ἐν ᾧ δὲ ἀμφοτέροι κατέβαινον τὴν κλίμακα, ὁ μυρεψὸς εἶπε πρὸς τὸν φαλακρὸν· θέλεις, φίλε μου, νὰ φέρης τρίχας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου; — φαίνεται ὅτι ἔχεις ὄρεξιν νὰ μὲ πωλήσης κανὲν ἄλλο ἀγγεῖον παχυμύρου; — ὄχι· ἀλλὰ νὰ σὲ συμβουλευσῶ νὰ ἀγοράσῃς παρὰ τοῦ γείτονός μου κουρέως μίαν φενάκην.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ τῶν Θηβῶν, Ἐργίου Νικολάου Οὐλερίχου, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀγγέλου Δ. Καπλώτου. (α)

Οὐδεμία τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων ἀπὸ τῶν μυθικῶν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἔπαθε τοσαύτας τῆς τύχης μεταβολάς, ὅσας αἱ Θῆβαι. καὶ οὐδεμία παρέχει τοιαύτην παντελοῦς καταστροφῆς εἰκόνα, ὅποια ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ μᾶς ἀφαιρῇ πᾶσαν σχεδὸν ἐλπίδα περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς ὀρίων, τὰ μάλιστα ἀναγκαίου τὴν σήμερον ὄντος, ἐνῶ καὶ ἡ θέσις καὶ ἡ ἱστορία, πρὸ πάντων δὲ τὰ τῆς τραγικῆς ποιήσεως ἀριστουργήματα, καθ' ἑκάστην ἐκεῖσε μᾶς μεταφέρουσιν. Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους, καὶ οἱ λόφοι, καὶ αἱ πηγαὶ αὐτοῦ δὲν μετεβλήθησαν κυρίως· πρὸς τούτοις δὲ ὡς πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος, οὕτω καὶ ἐν Θῆβαις, αἱ ὑπὸ τῆς φύσεως ὑποδεικνύμεναι ἀτραποὶ ἀκολουθοῦσιν εἰσέτι τὴν παλαιάν αὐτῶν φορὰν, ἕως ἂν τεχνηταὶ λεωφόροι παρεκκλίνωσιν αὐτήν. Οὕτω λοιπὸν ἐλπίζομεν, ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς ἀποχρώντως ὀδηγούμενοι, νὰ διατάξωμεν μετὰ τινος βεβαιότητος ὅ,τι ὁ χρόνος καὶ ἡ καταστροφή ἢ ὅλως, ἢ τοῦλάχιστον τὰ πλεῖστα μᾶς ἀπεστέρησαν.

Ἡ σημερινὴ πόλις περιλαμβάνει, καθὼς καὶ ἐπὶ Παυσανίου, τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Καδμείας (Παυ. X 7. 4.).

(α) Ἐτυπώθη ἡ τοπογραφία αὕτη ἐν τῷ γ' τόμῳ τῶν διατριβ. τοῦ φιλολογικ. τμήματ. τῆς ἐν Βαυαρῖα Β. ἀκαδημ. τῶν ἐπιστ. ἐν Μονάχῳ 1811.

Κεῖται δὲ ἐπὶ τινος χθαμαλοῦ γεωλόφου μεταξὺ μακρῶν σειρῶν λόφων, συνορευόντων κατὰ μὲν τὸ μεσημβρινὸν πρὸς τὴν μεγάλην καὶ σιτοφόρον τῶν Θηβῶν πεδιάδα, κατὰ δὲ ἀνατολὰς πρὸς τὸν Γευμησσὸν, τὸν νῦν Σωρὸν καλούμενον, καὶ πρὸς δυσμὰς τελευτώντων εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἑλικῶνος παρὰ τὰς Θεσπιάς. Καίτοι ἡ πόλις, τοῦλάχιστον τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Βοιωτῶν, ἀπωκίσθη ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑπὸ Ἀθωνῶν, διετήρησεν ὅμως τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα δι' Αἰολικῆς μεταβολῆς τοῦ Θ εἰς Φ, Φ ἢ β α καλουμένη. Ἡ δὲ ἐρμηνεία τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων Θ ἢ β η καὶ Θ ἢ β α ι, ἐπὶ πόλεως λόφων, τὸ ὅποιον καὶ ὁ Βάρβρον ὑπαινίττεται (Rer. Rustic. III. 1. 6.) δὲν φαίνεται ἀδόκιμος, ἀρμύζουσα μάλιστα προσφωῶς εἰς τὴν θέσιν τῶν Θηβῶν, ὡς καὶ ὁ Δικαιάρχος περὶ αὐτῶν λέγει, ὅτι εἶναι χώρα « κάθυδρος πᾶσα, χλωρά τε καὶ γεώθλοφος ».

Ὁ λόφος, ἐφ' οὗ ἡ πόλις κεῖται, Καδμείος ὑφ' ἡμῶν πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων τῶν περιβαλλόντων αὐτὸν καλούμενος, εὐκόλως μὲν πανταχόθεν εἶναι ἀναβατὸς, εὐκολώτατα δὲ πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου συνάπτεται μετὰ τινος ὑπεράνω τοῦ Θηβαϊκοῦ πεδίου ἀνυψουμένου τόπου· πρὸς δυσμὰς δὲ μεταξὺ εὐθαλῶν κήπων ῥέει παρ' αὐτὸν εὐδρος ῥυαξ, ἡ Δίρκη, νῦν ἡ Πλατσειώτισσα λεγόμενος, τὴν ὅποιον εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Καδμείου λόφου αὐξάνει ἄφθονος πηγὴ, τὸ Παραπόρτι, ἡ ἀναβλύζουσα ὑπὸ βράχον μὴ ὑψηλὸν μὲν, ἀλλ' ἀπότομον, καὶ μεγάλην τινα ἐξ ἀρχαίων λίθων δεξαμενὴν πληροῦσα. Ὑπεράνω δὲ τῆς Δίρκης εἰς τὸν βράχον ὑπάρχει κοιλότης, τὴν ὅποιαν ἡμεῖς ἐμφαίνομεν ὡς τὴν φωλέαν τοῦ δράκοντος, τὴν δὲ πηγὴν, Παραπόρτι, ὡς τὴν κρήνην τοῦ Ἄρεως.

Ἀνατολικῶς δὲ πρὸς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Καδμείου λόφου σχεδὸν παραλλήλως πρὸς τὴν Δίρκην, προβαίνει κοίλη τις ὁδὸς κατὰ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς πόλεως ἀρχομένη. Διὰ ταύτης δὲ τῆς ὁδοῦ, τῆς ὑφ' ἡμῶν κατ' Ἀρριανὸν κοίλης ὁδοῦ ὀνομαζομένης, καὶ ἔτι καὶ νῦν εἰς Θήβας φερούσης, ὁ ἐκ χθαμαλῶν λόφων συρρέων ὄμβρος διχάζεται εἰς τοὺς βορείους τῆς πόλεως ἀγρούς. Ἡ δὲ νέα εἰς Ἀθήνας ἄγουσα κτιστὴ ὁδὸς ὀλίγους πόδας ὑψηλότερον ἐκείνης κεῖται.

Κατ' ἀνατολὰς τῆς κοίλης ὁδοῦ ὑψοῦνται αὐθις πολλοὶ λόφοι χωρίζοντες αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Ἰσημνοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ